

ผลการศึกษาคำนเศรษฐกิจ

อาชีพหลักของหัวหน้าครัวเรือน

ในการศึกษาคั้งนี้ ได้สอบถามถึงอาชีพหลักของหัวหน้าครัวเรือน ผู้ให้การสัมภาษณ์ตอบให้ทราบคั้งนี้ หัวหน้าครัวเรือนจำนวน 23 ราย หรือร้อยละ 31.08 มีอาชีพรับจ้างทั่วไป รองลงมาได้แก่อาชีพค้าขายเล็ก ๆ น้อย ๆ มีเป็นจำนวน 19 ราย หรือร้อยละ 25.67 และจำนวน 16 รายหรือร้อยละ 21.62 มีอาชีพอื่น ๆ เช่น ติบ-สามล้อ ขับรถตุ๊ก ๆ นอกจากนั้น มีหัวหน้าครัวเรือนที่ไม่มีอาชีพร้อยละ 6.75 (ตารางที่ 33)

ตารางที่ 33 แสดงอาชีพของหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามชุมชน

อาชีพ	ชุมชนบริเวณปลายถนนศุภสารรังสรรค์		ชุมชนโชคสมาน		รวม (ร้อยละ)
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ไม่มีอาชีพ	5	15.62	-	-	5 (6.75)
ทรา	1	3.12	-	-	6 (8.10)
ว่างงาน	-	-	-	-	-
ชาวนา ชาวไร่ ชาวดวน	-	-	1	2.38	1 (1.35)
กรรมกรแรงงาน	-	-	5	11.90	5 (6.75)
ค้าขายเล็ก ๆ น้อย ๆ	6	18.75	13	30.95	19 (25.67)
ลูกจ้าง	2	6.25	1	2.38	3 (4.05)

ตารางที่ 33 แสดงอาชีพของหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามชุมชน (ต่อ)

อาชีพ	ชุมชนบริเวณปลาย ถนนศุภสารรังสรรค์		ชุมชนโชคสมาน		รวม (ร้อยละ)
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ช่างฝีมือ (ช่างเย็บเสื้อผ้า, ช่างพิท ฯลฯ)	-	-	1	2.38	1 (1.35)
ครู	-	-	-	-	-
ข้าราชการ	-	-	-	-	-
เจ้าของธุรกิจ	-	-	-	-	-
รับจ้างทั่วไป	14	43.75	9	21.42	23 (31.08)
ถือสามล้อ, ขับรถทุก ๆ	4	12.50	12	28.57	16 (21.62)
รวม	32	100.00	42	100.00	74 (100.00)

เกี่ยวกับรายได้ของหัวหน้าครัวเรือนปรากฏว่าหัวหน้าครัวเรือนเป็นส่วน
ใหญ่มีรายได้เพียงเดือนละ 1,001 - 2,000 บาท (ร้อยละ 41.89) รองลงมา
มีรายได้ระดับเดือนละ 2,001 - 3,000 บาท (ร้อยละ 25.67) ระดับเดือนละ
น้อยกว่า 1,000 บาท ร้อยละ 8.10 สำหรับหัวหน้าครัวเรือนที่มีรายได้ระดับเดือน
ละ 5,001 - 10,000 บาทนั้นมีเพียงร้อยละ 1.35 เท่านั้น และหัวหน้าครัวเรือน
ร้อยละ 9.45 ไม่มีรายได้ (ตารางที่ 34)

ตารางที่ 34 รายได้ของหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามเพศ

รายได้	เพศ		รวม (ร้อยละ)
	ชาย	หญิง	
น้อยกว่า 1000 บาท	2 (4.08)	4 (16.00)	6 (8.10)
10001 - 2000	21 (42.85)	10 (40.00)	31 (41.89)
20001 - 3000	13 (26.53)	6 (24.00)	19 (25.67)
30001 - 4000	6 (12.24)	-	6 (8.10)
40001 - 5000	2 (4.08)	2 (8.00)	4 (5.40)
50001 - 6000	1 (2.04)	-	1 (1.35)
มากกว่า 6000	-	-	-
ไม่มีรายได้	4 (8.16)	3 (12.00)	7 (9.45)
รวม	49	25	74 (100.00)

วัยแรงงาน

จำนวนสมาชิกที่อยู่ในวัยแรงงาน หมายถึงผู้มีอายุตั้งแต่ 12 - 65 ปี ซึ่งไม่ได้กำลังเรียนหนังสือ ไม่พิการ หรือไม่แก่จนทำงานไม่ได้ จากผลการสำรวจจำนวนสมาชิกวัยแรงงานแต่ละครัวเรือนได้ค่าเฉลี่ยว่า มีจำนวนสมาชิกวัยแรงงานครัวเรือนละ 2 คน (ตารางที่ 35)

ตารางที่ 35 แสดงจำนวนสมาชิกในวัยแรงงานแต่ละครัวเรือน

ชุมชน	จำนวนสมาชิกวัยแรงงานในครัวเรือน							รวม (ร้อยละ)
	1 คน	2 คน	3 คน	4 คน	5 คน	6 คน	6 คน ขึ้นไป	
ชุมชนบริเวณปลาย ถนนศุภสารรังสรรค์	14 (43.75)	10 (31.25)	4 (12.5)	2 (6.25)	1 (3.12)	1 (3.12)	-	32 (100.00)
ชุมชนโชคสมาน	12 (28.57)	9 (21.42)	8 (19.04)	7 (16.66)	3 (7.14)	3 (7.14)	-	42 (100.00)
รวม	26 (35.13)	19 (25.67)	12 (16.21)	9 (12.16)	4 (5.40)	4 (5.40)	-	74 (100.00)

ทรัพย์สินสมบัติที่มี

ผู้ให้การสัมภาษณ์ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 54.05) อาศัยบ้านเช่าเป็นที่พักอาศัย
ส่วนหนึ่ง (ร้อยละ 25.67) มีบ้านพักของตนเองแต่เช่าที่ดิน มีเพียงร้อยละ 14.86
เท่านั้นที่มีบ้านและที่ดินเป็นของตนเอง (ตารางที่ 36)

ตารางที่ 36 แสดงความเป็นเจ้าของบ้านพักอาศัยจำแนกตามชุมชน

บ้านพักอาศัย	ชุมชนบริเวณปลาย ถนนศุภสารรังสรรค์		ชุมชนโชคสมาน		รวม (ร้อยละ)
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
บ้านเช่า	19	54.37	21	50.00	40 (54.05)
บ้านของตนเองแต่ เช่าที่ดิน	9	28.12	10	23.80	19 (25.67)
ทั้งบ้านและที่ดิน เป็นของตนเอง	2	6.25	9	21.42	11 (14.86)
อื่น ๆ	2	6.25	2	4.76	4 (5.40)
รวม	32	100.00	42	100.00	74 (100.00)

เมื่อถามความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องบ้านถ้าต้องย้ายออกไปโดยให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเป็นเจ้าของหรือต้องการเช่า ปรากฏว่าส่วนใหญ่ (ร้อยละ 68.91) มีความต้องการมีบ้านและที่ดินเป็นของตนเอง จะสังเกตเห็นได้ว่าไม่มีผู้ใดแสดงความต้องการเช่าแฟลตอาคารสงเคราะห์ของรัฐบาลเลย (ตารางที่ 37)

เกี่ยวกับเครื่องใช้ภายในบ้าน ซึ่งพิจารณาจากเครื่องอำนวยความสะดวกที่นิยมใช้ ในสังคมปัจจุบันจะเห็นว่าครัวเรือนเหล่านี้มีที่คลมมากกว่าเครื่องใช้ชนิดอื่น คือมีถึง 50 ครัวเรือน หรือร้อยละ 67.56 ส่วนอันดับรองลงมาคือวิทยุ และโทรทัศน์ ซึ่งมีถึงร้อยละ 55.40 และ 48.64 ตามลำดับ สำหรับรถยนต์ซึ่งเป็นเครื่องอำนวยความสะดวกที่มีราคาแพง มีผู้ให้การสัมภาษณ์เพียง 2 รายหรือร้อยละ 2.70 เท่านั้นที่ตอบว่ามีรถยนต์ (ตารางที่ 38)

ตารางที่ 37 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเป็นเจ้าของหรือต้องการเช่าบ้านถ้าต้องย้ายออกไป

ความคิดเห็น	ชุมชนบริเวณปลายถนนทุกสารรังสรรค์		ชุมชนโชคสมาน		รวม : (ร้อยละ)
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ต้องการมีบ้านและที่ดินเป็นของตนเอง	29	90.62	22	52.38	51 (68.91)
ต้องการมีบ้านของตนเอง แต่เช่าที่ปลูก	1	3.12	-	-	1 (1.35)
ต้องการเช่าทั้งบ้านและที่ดิน	1	3.12	3	7.14	4 (5.40)
ต้องการเช่าแฟลตอาคารสงเคราะห์ของรัฐบาล	-	-	-	-	-
ต้องการปลูกบ้านของตนเองบนที่ดินของรัฐ	-	-	1	2.38	1 (1.35)
ไม่ทราบ, ไม่ตอบ	1	3.12	16	38.09	17 (22.97)
รวม	32	100.00	42	100.00	74 (100.00)

ตารางที่ 38 การมีเครื่องใช้ภายในบ้านจำแนกตามชุมชน

เครื่องใช้	ชุมชนบริเวณปลายถนนศุภสารรังสรรค์		ชุมชนโชคสมาน		รวม (ร้อยละ)
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
วิทยุ	18	56.25	23	54.76	41 (55.40)
โทรทัศน์	12	37.50	24	57.14	36 (48.64)
ตู้เย็น	2	6.25	15	35.71	17 (22.97)
โทรศัพท์	-	-	-	-	-
พัดลม	20	62.50	30	71.42	50 (67.56)
รถยนต์	1	3.12	1	2.38	2 (2.70)
รถจักรยานยนต์	3	9.37	9	21.42	12 (16.21)
รถจักรยาน	3	9.37	12	28.57	15 (20.27)
จักรเย็บผ้า	-	-	5	11.90	5 (6.75)
อื่น ๆ	19	59.37	7	16.66	26 (35.13)

รายได้และรายจ่าย

ความเพียงพอของรายได้กับการใช้จ่ายในครัวเรือน จากการสำรวจพบว่าครัวเรือนส่วนใหญ่จำนวน 40 ราย หรือร้อยละ 54.05 มีเงินรายได้เพียงพอกับรายจ่าย จำนวน 33 รายหรือร้อยละ 44.59 ทอบว่ามีเงินรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย มีเพียงร้อยละ 1.35 เท่านั้นที่ตอบว่า มีเหลือ (ตารางที่ 39)

ตารางที่ 39 ความเพียงพอของรายได้กับการใช้จ่ายในครัวเรือน

ความเพียงพอ ของรายได้	ชุมชนบริเวณปลาย ถนนหูกสารรังสรรค์		ชุมชนโชคสมาน		รวม (ร้อยละ)
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ไม่พอ	16	50.00	17	40.47	33 (44.59)
พอคิ	16	50.00	24	57.14	40 (54.05)
มีเหลือ	-	-	1	2.38	1 (1.35)
รวม	32	100.00	42	100.00	74 (100.00)

สำหรับการหาเงินมาใช้เมื่อรายได้ไม่เพียงพอ นั้นแสดงไว้ในตารางที่ 40 จากตารางที่ 40 จะเห็นได้ว่าร้อยละ 42.42 มีวิธีการหาเงินโดยการยืมญาติพี่น้องหรือนายจ้าง รองลงมาจะกู้ยืมโดยไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน และซื้อสินค้าเชื่อ คิดเป็นร้อยละ 33.33 และ 12.12 ตามลำดับ (ตารางที่ 40)

ตารางที่ 40 วิธีการหาเงินมาใช้เมื่อรายได้ไม่เพียงพอจำแนกตามชุมชน

วิธีการหาเงินมาใช้	ชุมชนบริเวณปลายถนนศุภสารรังสรรค์		ชุมชนโชคสมาน		รวม (ร้อยละ)
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ยืมญาติพี่น้องหรือนายจ้าง	6	37.50	8	47.05	14 (42.42)
กู้ยืมโดยไม่มีหลักทรัพย์ ค้ำประกัน	7	43.75	4	23.52	11 (33.33)
เอาที่ดินหรือบ้านไปจำนอง	-	-	2	11.76	2 (6.06)
เอาของมีค่าไปจำนำ	-	-	1	5.88	1 (3.03)
ซื้อสินค้าเชื่อ	2	12.50	2	11.76	4 (12.12)
ไม่ตอบ	1	6.25	-	-	1 (3.03)
รวม	16	100.00	17	100.00	33 (100.00)

ภาวะหนี้สินและการออมทรัพย์

เกี่ยวกับภาวะหนี้สินในปีที่ผ่านมา จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ของประชากรที่ศึกษา (ร้อยละ 67.56) ไม่มีหนี้สิน มีเพียงจำนวน 24 รายหรือร้อยละ 32.43 เท่านั้นที่มีหนี้สิน และเมื่อสอบถามถึงแหล่งที่ถูกเงินจะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่ (ร้อยละ 95.83) กู้นอกสถาบันการเงิน (ตารางที่ 41)

ตารางที่ 41 แหล่งเงินกู้

แหล่งเงินกู้	ชุมชนบริเวณปลายถนนพุทธสารรังสรรค์		ชุมชนโชคสมาน		รวม (ร้อยละ)
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ในสถาบันการเงิน	-	-	-	-	-
นอกสถาบันการเงิน	8	100.00	15	93.75	23 (95.83)
ทั้งสองแห่ง	-	-	1	6.25	1 (4.16)
รวม	8	100.00	16	100.00	24 (100.00)

วัตถุประสงค์ของการกู้เงินที่สำคัญและเห็นได้ชัดคือ กู้ไปเพื่อใช้จ่ายในครอบครัว ซึ่งมีจำนวน 10 รายหรือร้อยละ 41.66 รองลงมาคือการใช้จ่ายเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล คิดเป็นร้อยละ 20.83 (ตารางที่ 42)

เมื่อศึกษาถึงภาวะการออมทรัพย์มีประชากรผู้ให้การสัมภาษณ์เพียง 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.21 เท่านั้นที่มีการออมทรัพย์โดยฝากเงินที่ธนาคาร และในจำนวนนี้ฝากธนาคารออมสิน 5 รายหรือร้อยละ 41.66 และอีกร้อยละ 41.66 ฝากธนาคารกรุงเทพ (ตารางที่ 43)

ตารางที่ 42 จุดประสงค์ในการกู้เงินจำแนกตามชุมชน

จุดประสงค์ ในการกู้เงิน	ชุมชนบริเวณปลาย ถนนศุภสารรังสรรค์		ชุมชนโชคสมาน		รวม (ร้อยละ)
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ใช้จ่ายในครอบครัว	5	62.50	5	31.25	10 (41.66)
ใช้เกี่ยวกับที่อยู่อาศัย	-	-	1	6.25	1 (4.16)
ใช้เพื่อการลงทุน	1	12.5	3	18.75	4 (16.66)
ใช้จ่ายในเรื่องการ ศึกษาของบุตร	-	-	-	-	-
ใช้จ่ายเกี่ยวกับการ รักษาพยาบาล	-	-	5	31.25	5 (20.83)
ใช้หลายอย่างรวมกัน	2	25.00	2	12.50	4 (16.66)
รวม	8	100.00	16	100.00	24 (100.00)

ตารางที่ 43 ภาวะการออมทรัพย์จำแนกตามธนาคาร

ธนาคาร	ชุมชนบริเวณปลายถนนศุภสารรังสรรค์		ชุมชนโชคสมาน		รวม (ร้อยละ)
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ธนาคารออมสิน	2	40.00	3	42.85	5 (41.66)
ธนาคารกรุงเทพ	2	40.00	3	42.85	5 (41.66)
ธนาคารกรุงไทย	1	20.00	-	-	1 (8.33)
ธนาคารไทยพาณิชย์	-	-	1	14.28	1 (8.33)
รวม	5	100.00	7	100.00	12 (100.00)

กิจกรรมทางบ้านเศรษฐกิจ

เมื่อศึกษาถึงการรวมกลุ่มทางบ้านเศรษฐกิจเพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจของครอบครัว หากพิจารณาจากตารางที่ 44 จะเห็นว่า ผู้ให้การสัมภาษณ์ในชุมชนบริเวณปลายถนนศุภสารรังสรรค์ไม่มีการรวมกลุ่มทางบ้านเศรษฐกิจเลย สำหรับชุมชนโชคสมานนั้นมีจำนวน 2 รายหรือร้อยละ 4.76 ของผู้ให้การสัมภาษณ์เป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ และร้อยละ 2.38 เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร (ตารางที่ 44)

ตารางที่ 44 แสดงการรวมกลุ่มทางค่านเศรษฐกิจ

การรวมกลุ่ม ทางเศรษฐกิจ	ชุมชนบริเวณปลาย ถนนศุภสารรังสรรค์		ชุมชนโชคสมาน		รวม (ร้อยละ)
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
สหกรณ์ออมทรัพย์	-	-	2	4.76	2 (2.70)
กลุ่มเกษตรกร	-	-	1	2.38	1 (1.35)
สหกรณ์การเกษตร	-	-	-	-	
อื่น ๆ	-	-	-	-	
ไม่มี	32	100.00	39	92.85	71 (95.94)
รวม	32	100.00	42	100.00	74 (100.00)

ในปัจจุบันผู้หญิงนิยมออกทำงานนอกบ้านเพื่อช่วยเหลือฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมากขึ้น ทั้งนี้เพราะหากให้ฝ่ายชาย (สามี) ทำงานแต่เพียงฝ่ายเดียวอาจจะประสบปัญหาการจ่ายไม่เพียงพอกับรายได้ จากสถิติในสหรัฐอเมริกาเมื่อปี ค.ศ. 1960 ปรากฏว่าสตรีที่เป็นภรรยาออกทำงานนอกบ้านถึง 2 ใน 5 ของจำนวนครัวเรือนในสังคมอเมริกัน¹

¹ Lloyd Saxton, The Individual Marriage, and The Family. (California: Wadsworth Publishing Co., 1976), p. 256.

จากการสอบถามประชากรที่ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ก็มีความเห็นว่าฝ่ายหญิง (ภรรยา) ควรออกทำงานนอกบ้านเช่นกัน คือมีถึงร้อยละ 91.89 มีความเห็นว่าฝ่ายหญิงควรทำงานนอกบ้าน อีกร้อยละ 8.10 มีความเห็นว่าไม่สมควร และหากพิจารณาแยกตามเพศของผู้ให้การสัมภาษณ์ก็จะพบว่าผู้ให้การสัมภาษณ์ทั้งสองเพศมีความเห็นคล้ายคลึงกัน กล่าวคือผู้ให้การสัมภาษณ์หญิงเห็นว่าผู้หญิงควรออกทำงานนอกบ้าน ร้อยละ 92.18 และผู้ให้การสัมภาษณ์ชายเห็นในทำนองเดียวกันร้อยละ 90.00 (ตารางที่ 45)

ตารางที่ 45 ทิศนคติต่อการทำงานของผู้หญิงภายหลังการแต่งงานจำแนกตามเพศ

เพศ	การทำงานของผู้หญิง		รวม (ร้อยละ)
	ควร	ไม่ควร	
ชาย	9 (90.00)	1 (10.00)	10 (100.00)
หญิง	59 (92.18)	5 (7.81)	64 (100.00)
รวม	68 (91.89)	6 (8.10)	74 (100.00)